

**Założenia do realizacja programu polityki zdrowotnej
pn. Program profilaktyki wad postawy w Łodzi „Wyprostuj się!” w 2017 r.**

1. Miejsca realizacji zadania:

- 1) do realizacja działań w ramach zadania w szkołach podstawowych na terenie miasta Łodzi, niezbędne jest zawarcie porozumienia pomiędzy podmiotem leczniczym (realizatorem) a szkołą, w której będą realizowane badania;
- 2) wykonywanie badań - w szkolnym gabinecie profilaktyki i opieki przedlekarskiej;
- 3) realizacja zajęć z gimnastyki korekcyjnej - w salach wytypowanych przez szkoły współpracujące w ramach porozumienia z realizatorem badań;
- 4) w szczególnych okolicznościach (brak zgody dyrektora szkoły na zajęcia korekcyjne na jej terenie, brak miejsca w szkole, okres wakacyjny w szkole, itp.) zajęcia mogą się odbywać na terenie placówki, która jest realizatorem zadania lub w innym użyczonym do tego celu pomieszczeniu - pod warunkiem, że placówka jest blisko szkoły;
- 5) realizacja zajęć indywidualnych z gimnastyki korekcyjnej – na terenie placówki, która jest realizatorem zadania;
- 6) edukacja w zakresie profilaktyki wad postawy dla dzieci, ich rodziców i nauczycieli oraz pielęgniarek szkolnych – na terenie szkół.

2. Tryb zapraszania uczestników badań:

Za działania informacyjne i pozyskiwanie uczestników programu odpowiedzialny jest realizator – podmiot leczniczy.

Realizator za pośrednictwem szkoły informuje rodziców uczniów klas drugich o możliwości uczestniczenia dzieci w programie.

Działaniami objęte będą wyłącznie dzieci, których rodzice pisemnie wyrazili zgodę na przeprowadzenie badania i udział dziecka w gimnastyce korekcyjnej.

3. Zasady realizacji zadania:

Działania profilaktyczne prowadzone będą na podstawie porozumienia pomiędzy podmiotem leczniczym realizującym powierzone zadanie a szkołą, określającego zasady współpracy i zadania obu partnerów. Realizacja zadania nastąpi z udziałem lekarzy specjalistów ortopedów, rehabilitantów, magistrów rehabilitacji/fizjoterapii oraz pielęgniarek szkolnych (pielęgniarek w środowisku nauczania i wychowania) lub specjalistów zdrowia publicznego.

4. Etapy realizacji zadania:

I ETAP – formalne i organizacyjne przygotowanie realizacji programu:

1. Działania w szkołach:

- przekazanie informacji o możliwości skorzystania z programu dyrektorom szkół podstawowych z terenu Łodzi;
- rozpropagowanie programu profilaktycznego w szkołach m.in. na zebraniach z rodzicami; w/w działania będą służyły uświadomieniu lokalnej społeczności istnienia przedmiotowego programu i korzyści z udziału w badaniach;

- przeprowadzenie działań edukacyjnych przez fizjoterapeutów lub specjalistów zdrowia publicznego skierowanych do nauczycieli, dzieci oraz ich rodziców/opiekunów prawnych oraz pielęgniarek w zakresie wad postawy u dzieci;
- uzyskanie zgód rodziców / opiekunów na udział dziecka w badaniu;
- zaplanowanie badań przesiewowych – uzgodnienia pomiędzy szkołami a realizatorami - zakładami opieki zdrowotnej;
- zaplanowanie grupowych zajęć gimnastyki korekcyjnej – uzgodnienia pomiędzy realizatorami a szkołami.

II ETAP – Badania przesiewowe:

1. Realizator zobowiązany jest do uzyskania pisemnej zgody rodziców/prawnych opiekunów dzieci na uczestnictwo w badaniach i zajęciach korekcyjnych.
2. Przeprowadzenie badań lekarskich w zakresie wad postawy zgodnie z aktualną wiedzą medyczną przez specjalistę dziecięcego lekarza rehabilitanta /ortopedę (badane będą wyłącznie dzieci posiadające zgodę rodziców/opiekunów), wg „Karty profilaktycznego badania postawy ciała w ramach programu WYPROSTUJ SIĘ!” (zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 4 do szczegółowych warunków konkursu ofert)
 - udokumentowanie badania w „Karcie profilaktycznego badania postawy ciała”,
 - kwalifikacja dziecka do jednej z trzech grup:
I grupa – dzieci z postawą prawidłową, nie wymagającą podjęcia działań korekcyjnych,
II grupa – dzieci ze zdiagnozowaną wadą postawy wymagającą działań terapeutycznych w formie grupowych zajęć gimnastyki korekcyjnej,
III grupa – dzieci wymagające specjalistycznej konsultacji lekarskiej i indywidualnych ćwiczeń korekcyjnych.

Badania przesiewowe zostaną przeprowadzone za pomocą testu zgięciowego Adamsa oraz z zastosowaniem skoliometru. W celu uzyskania jak najdokładniejszego wyniku badania lekarz rehabilitant może zastosować przeprowadzenie innych dostępnych metod służących ocenie wad postawy.
3. Przekazanie rodzicom/opiekunom wyników badania dziecka oraz przedstawienie zaleceń dotyczących dalszego postępowania w przypadku wykrycia wady postawy u dziecka.
4. Dzieci z wykrytymi wadami postawy i kwalifikujące się do korekcji umawiane są na zajęcia korekcyjne wad postawy prowadzone w ramach niniejszego zadania.

III ETAP - Zajęcia gimnastyki korekcyjnej

W programie przewidziano 2 rodzaje zajęć korygujących wady postawy:

- A. Grupowe zajęcia gimnastyki korekcyjnej
- B. Indywidualne zajęcia gimnastyki korekcyjnej

A. Grupowe zajęcia gimnastyki korekcyjnej:

1. Grupowe zajęcia korekcyjne organizowane są dla uczniów zakwalifikowanych w czasie badań diagnostycznych do grupy II.
2. Zajęcia odbywają się na terenie szkoły, do której uczęszczają dzieci.
3. Cykl zajęć korekcyjnych obejmuje 20 zajęć po 30 minut, dwa razy w tygodniu.
4. Każde dziecko zakwalifikowane do zajęć korekcyjnych może uczestniczyć tylko w jednym cyklu zajęć korekcyjnych.
5. Zajęcia prowadzone są w grupach 15 - 20 dzieci.
6. Realizator zabezpiecza personel i specjalistyczny sprzęt niezbędny do realizacji zajęć.

7. Rodzice powinni mieć możliwość obserwowania sposobu wykonywania poszczególnych ćwiczeń; realizator przeprowadza instruktaż dla dzieci oraz rodziców w zakresie wykonywania ćwiczeń korekcyjnych w warunkach domowych:
 - po zakończeniu cyklu zajęć korekcyjnych dziecko jest badane ponownie pod kątem wad postawy przez fizjoterapeutę, a wyniki badania i dalsze zalecenia omawiane są z rodzicem/opiekunem, rodzic otrzymuje broszurę z zestawem ćwiczeń domowych;
 - w przypadku dalszych odchyłeń postawy ciała od stanu prawidłowego wymagających terapii, rodzice otrzymują pisemne informacje dla lekarza poz nt. przeprowadzonych działań korekcyjnych i zalecenie dalszej opieki specjalistycznej lub/i pogłębienie diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego finansowanego przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

B. Indywidualne zajęcia gimnastyki korekcyjnej:

1. Indywidualne zajęcia korekcyjne organizowane są dla uczniów zakwalifikowanych w czasie badań diagnostycznych do grupy III.
2. Zajęcia odbywają się w placówce opieki zdrowotnej wskazanej przez Urząd Miasta Łodzi posiadającej umowę na realizację indywidualnych zajęć gimnastyki korekcyjnej w ramach programu.
3. Ćwiczenia korekcyjne obejmować będą również zajęcia z kinezyterapii.
4. Za doprowadzenie dziecka na zajęcia odpowiada rodzic/opiekun dziecka.
5. Przed rozpoczęciem indywidualnych ćwiczeń korekcyjnych dziecko konsultowane jest przez lekarza rehabilitanta, który ustala zakres ćwiczeń indywidualnie dostosowany do potrzeb zdrowotnych dziecka.
6. Cykl zajęć korekcyjnych obejmuje 10 zajęć po 30 minut.
7. Każde dziecko zakwalifikowane do indywidualnych zajęć korekcyjnych w ramach niniejszego programu może uczestniczyć w 1 cyklu zajęć.
8. Realizator zabezpiecza personel i specjalistyczny sprzęt niezbędny do realizacji zajęć.
9. Rodzice powinni mieć możliwość obserwowania sposobu wykonywania poszczególnych ćwiczeń; realizator przeprowadza instruktaż dla dzieci oraz rodziców w zakresie wykonywania ćwiczeń korekcyjnych w warunkach domowych.
10. Po zakończeniu cyklu zajęć korekcyjnych dziecko jest badane ponownie przez fizjoterapeutę pod kątem wad postawy, a wyniki badania i dalsze zalecenia omawiane są z rodzicem/opiekunem; rodzic otrzymuje broszurę z zestawem ćwiczeń domowych.
11. W przypadku dalszych odchyłeń postawy ciała od stanu prawidłowego wymagających terapii, rodzice otrzymują pisemne informacje dla lekarza poz nt. przeprowadzonych działań korekcyjnych i zalecenie dalszej opieki specjalistycznej lub/i pogłębienie diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego finansowanego przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

IV ETAP – Utrzymanie trwałości uzyskanych efektów zdrowotnych

W ramach utrzymania trwałości uzyskanych efektów zdrowotnych rodzic, przed zakończeniem programu, otrzyma broszurę z zestawem ćwiczeń domowych. Dzięki nim, po zakończeniu programu, będzie możliwe zachowanie u dzieci prawidłowej postawy ciała. Poradnik z ćwiczeniami stanowić będzie wzór prawidłowo wykonywanych zadań ruchowych, co ułatwi rodzicom nadzór nad realizacją określonych ćwiczeń przez swoje dzieci. W razie uwag bądź wątpliwości co do treści poradnika, rodzic powinien mieć możliwość uzyskania od fizjoterapeuty niezbędne informacje potrzebne do kontynuacji działań, mających na celu utrzymanie uzyskanych efektów zdrowotnych.

5. Monitorowanie i ewaluacja:

1. Wskaźniki monitorowania procesu:

- liczba szkół, która uczestniczyła w realizacji programu (dzieci zostały objęte badaniami i miały możliwość uczestniczenia w grupowych zajęciach gimnastyki korekcyjnej);
- liczba dzieci uczestniczących w badaniach (ocena postawy ciała);
- liczba dzieci, których rodzice nie wyrazili zgody na uczestnictwo w programie;
- liczba uczniów zakwalifikowanych do poszczególnych grup;
- określenie rodzajów wad postawy i liczby dzieci z poszczególnymi wadami;
- liczba funkcjonujących grup zajęć gimnastyki korekcyjnej;
- liczba dzieci, które rozpoczęły zajęcia gimnastyki korekcyjnej;
- liczba dzieci skierowanych na indywidualne zajęcia gimnastyki korekcyjnej.

2. Ocena efektywności programu dokonana zostanie na podstawie następujących wskaźników:

- liczby dzieci, które ukończyły cykl grupowych zajęć gimnastyki korekcyjnej;
- liczby (odsetek) dzieci, u których nastąpiła poprawa postawy ciała po odbytych grupowych zajęciach gimnastyki korekcyjnej;
- liczby dzieci skierowanych do dalszego postępowania medycznego i leczenia specjalistycznego w ramach poz po zakończeniu grupowych zajęć gimnastyki korekcyjnej;
- liczby dzieci, które zgłosiły się na konsultację lekarską i rozpoczęły indywidualne zajęcia gimnastyki korekcyjnej;
- liczby dzieci, które ukończyły indywidualne zajęcia gimnastyki korekcyjnej;
- liczby (odsetek) dzieci, u których nastąpiła poprawa postawy ciała po odbytych indywidualnych zajęciach gimnastyki korekcyjnej;
- liczby dzieci skierowanych do dalszego postępowania medycznego i leczenia specjalistycznego w ramach poz po zakończeniu indywidualnych zajęć gimnastyki korekcyjnej;
- liczby rodziców/opiekunów, którzy otrzymali broszurę z instruktażem do ćwiczeń korekcyjnych w domu;
- liczby wypełnionych ankiet przez dzieci, nauczycieli i pielęgniarki szkolne na temat poziomu wiedzy z zakresu wad postawy.

6. Okres realizacji programu:

4 września 2017 r. – 31 grudnia 2017 r.

7. Finansowanie programu:

Na realizację programu w 2017 r. zaplanowano w budżecie Miasta Łodzi kwotę 339.400,00 zł.

Na koszty programu składają się:

- 1) cena badania jednego dziecka w kierunku wad postawy;
- 2) cena jednego cyklu grupowych zajęć gimnastyki korekcyjnej;
- 3) cena jednego cyklu indywidualnych zajęć gimnastyki korekcyjnej;
- 4) koszty powtórnego badania jednego dziecka po zakończonym cyklu zajęć korekcyjnych – wliczone w cenę zajęć korekcyjnych;
- 5) koszty edukacji nauczycieli, dzieci i ich rodziców oraz pielęgniarek szkolnych w zakresie profilaktyki wad postawy.

Koszty organizacyjne – materiały do realizacji zadania (np. ankiety, informacje dla rodziców) należy w kalkulować w cenę jednostkową badań i zajęć gimnastyki korekcyjnej. Broszurki edukacyjne dot. profilaktyki wad postawy będą do pobrania w Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych w Departamencie Prezydenta Urzędu Miasta Łodzi.